

Sygn. akt I PK 258/16

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa D. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 maja 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 7 kwietnia 2016 r., sygn. akt V Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 7 kwietnia 2016 r., sygn. akt V Pa (...) Sąd Okręgowy w K. w sprawie z powództwa D. K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w O. o przywrócenie do pracy oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w O. z 10 grudnia 2015 r., sygn. akt IV P (...), którym Sąd ten oddalił powództwo w zakresie żądania przywrócenia do pracy i zasądził na rzecz powoda kwotę 11.850 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę.

Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy i dokonał właściwej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie,

w związku z czym Sąd odwoławczy przyjął ustalenia Sądy Rejonowego za własne i uznał, że zarzuty apelacji dotyczące naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów postępowania są nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy uznał, że postawa powoda polegająca na niepoinformowaniu swojego bezpośredniego przełożonego o firmach, na rzecz których powód świadczył usługi czy też pracował albo lekceważące podejście do ustalenia czy płatnik składek, którego miał skontrolować w danym miesiącu był w przeszłości jego klientem (powód ograniczał się tylko do sprawdzenia czy obecnie dany płatnik nie jest jego kontrahentem) stwarzało niebezpieczeństwo, iż zachodziły okoliczności mogące mieć wpływ na bezstronność powoda jako inspektora kontroli ZUS. Samo zagrożenie wystąpienia tego rodzaju sytuacji - braku wyłączenia powoda mimo zaistnienia przesłanek ustawowych, jest wystarczające aby stwierdzić, iż powód utracił nienaganną opinię albowiem jego zachowanie należy uznać za nieetyczne. Za uzasadniające rozwiązanie stosunku pracy Sąd uznał przyjęcie przez powoda oferty pracy w kontrolowanych podmiotach czyli w Fundacji I. za wynagrodzeniem przewyższającym wynagrodzenie powoda u pozwanego czy też w spółce G.. Sąd drugiej instancji ocenił ponadto, że prowadzona przez powoda działalność gospodarcza kolidowała z jego pracą na stanowisku inspektora kontroli ZUS i to z przyczyn zawinionych przez powoda. Swoim zachowaniem powód narażał ZUS, czyli państwową jednostkę organizacyjną powołaną do wykonywania zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych na utratę zaufania obywatela. W tym znaczeniu powód utracił nienaganną opinię.

Pozwany naruszył jednak przepisy dotyczące wypowiedzania umów o pracę, bowiem nie wskazał prawidłowo przyczyny wypowiedzenia oraz nie dopełnił obowiązku poinformowania o zamiarze wypowiedzenia zakładowej organizacji związkowej, której członkiem był powód. Sądy obu instancji przyjęły przy tym, że powód nie był pracownikiem zatrudnionym na podstawie powołania, a zatem pracodawca był związany obowiązkiem, o którym mowa w art. 38 § 1 k.p.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, zgodnie z którym możliwe było jedynie przywrócenie powoda na stanowisko inspektora w Wydziale Kontroli Świadczeń, a nie na stanowisko inspektora kontroli ZUS, zaś powód stwierdził wyraźnie, że nie jest zainteresowany przywróceniem na to

stanowisko, w związku z powyższym należało zasądzić na jego rzecz odszkodowanie zamiast przywrócenia do pracy.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył skargą kasacyjną powód w całości. Skargę oparto na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na przyczynach przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Wskazano, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne dotyczące stosowania art. 30 § 4 k.p., jak również potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa w postaci art. 92 ust. 1 w zw. z art. 123 u.s.u.s. i przepisami k.p.a. oraz art. 93 ust. 1 § 2, ust. 4 pkt 2 u.s.u.s. oraz art. 45 § 2 k.p.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej oraz nieuwzględnienie wniosku alternatywnego zawartego w pkt V.I. skargi kasacyjnej jako sprzecznego z treścią art. 398¹⁶ k.p.c. wobec braku spełnienia przesłanek o których mowa w tym przepisie, a także zasądzenie od odwołującego na rzecz pozwanego ZUS kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne

zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz zachodzi potrzeba dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na

rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie sformułował w istocie jednoznacznie żadnego istotnego zagadnienia prawnego. Wniosek i jego uzasadnienie zawierają jedynie zbiór wątpliwości interpretacyjnych skarżącego i jego polemikę z ustaleniami Sądów rozpoznających sprawę, nie oznacza to jednak automatycznie, że stanowią one istotne zagadnienia prawne. Skarżący nie wykazał bowiem, że przywoływane zagadnienia budzą poważne wątpliwości w orzecznictwie czy też doktrynie prawa. Skarżący nie sformułował jasno żadnego zagadnienia prawnego, wskazał jedynie przepisy prawa, które budzą jego wątpliwości, nie wskazał jednak argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych.

W odniesieniu do przesłanki potrzeby dokonania wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, to zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08; czy z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 424365 i 1652383). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2007 r., sygn. akt I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Powołanie się na omawianą przesłankę wymaga również wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości

związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Skarżący w żaden sposób nie wykazał, aby w istocie zachodziła potrzeba wykładni powołanych w skardze kasacyjnej przepisów prawa. Ponownie pełnomocnik powoda zawarł we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jedynie swoje wątpliwości i polemikę z ustaleniami Sądów obu instancji, nie wykazał jednak, aby powołane przez niego przepisy nie doczekały się do tej pory wykładni lub też wykładnia ta była niejednolita.

Nie można zatem uznać, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania był prawidłowo sporządzony i uzasadniony, a tym samym nie może on prowadzić do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma swoją podstawę w art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 9 ust. 1 pkt 1 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.